

«Τα Μανιτάρια της Άνδρου»

ΦΥΛΛΑ ΕΡΓΑΣΙΑΣ

για σχολεία Β/ΘΜΙΑΣ

2005-2006

Κέντρο Περιβαλλοντικής Εκπαίδευσης Κορθίου

Κτιριακό Συγκρότημα Αγ. Τριάδας
Κόρθι, 84502
Τηλ. 22820 61424
Fax 22820 61423
e-mail: kpekorthiou@sch.gr
<http://kpe-androu.kyk.sch.gr/>

Η δημιουργία του εκπαιδευτικού αυτού υλικού έγινε για τις ανάγκες του προγράμματος «Το Μονοπάτι του Νερού» του ΚΤΠΕ Κορθίου από τους εκπαιδευτικούς, μέλη της Παιδαγωγικής Ομάδας του ΚΤΠΕ:

Γιάννη Γιατράκο, κλάδου ΠΕ19

Δέσποινα Ζαχαριάδου, κλάδου ΠΕ03

Ιωάννα Παπαλεξίου, κλάδου ΠΕ06

Και τον

Ηλία Πολέμη, Γεωπόνο - Μυκητολόγο, εξωτερικό συνεργάτη του ΚΤΠΕ

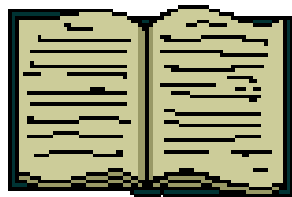
Επιμόνηση, Σχεδιασμός Χαρακτήρων Φύλλων Εργασίας: Γιάννης Γιατράκος
Φωτογραφίες: Γιάννης Γιατράκος, Ηλίας Πολέμης

Σταυρόλεξα: Δέσποινα Ζαχαριάδου

Επιτρέπεται η μερική ανατύπωση φύλλων εργασίας για προγράμματα Περιβαλλοντικής Εκπαίδευσης σχολείων, αρκεί να αναφέρεται η πηγή.

Σελιδοποίηση: Δέσποινα Ζαχαριάδου

ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΑ

	Σελίδα
Η Επίσκεψή μας στο Κέντρο Περιβαλλοντικής Εκπαίδευσης Κορθίου	5
Γνωριμία με τους χαρακτήρες των φύλλων εργασίας	6
Στη διαδρομή προσέχουμε...	7
ΤΑ ΜΑΝΙΤΑΡΙΑ ΤΗΣ ΑΝΔΡΟΥ	
Βοηθητικό Υλικό	8
...κοινά και για τις δύο ομάδες	
Φύλλο Εργασίας 1 Χαρακτηριστικά Βιοτόπου	11
Φύλλο Εργασίας 2 Χαρακτηριστικά Δείγματος	12
Φύλλο Εργασίας 3 Χαρακτηριστικά Δείγματος (Τυπικό Μανιτάρι)	13
Φύλλο Εργασίας 4 Χαρακτηριστικά Δείγματος (Φούσκα)	16
Φύλλο Εργασίας 5 Χαρακτηριστικά Δείγματος (Ίσκα)	18
Ομάδα: ΛΩΛΟΜΑΝΤΑΡΑ	
Φύλλο Εργασίας 6 Χλωρίδα - Πανίδα: Δραστηριότητες Ερωτήσεις	20
Φύλλο Εργασίας 7 Αναγνωρίζω φυτά και δέντρα	22
Φύλλο Εργασίας 8 Έχω τις αισθήσεις μου σε ετοιμότητα! Πολύτιμοι Βοηθοί!	23
Φύλλο Εργασίας 9 Φτιάχνουμε μια Ιστορία	27
Ομάδα: ΑΓΑΡΙΚΑ	
Φύλλο Εργασίας 10 Αναγνωρίζω Ανθρώπινες Παρεμβάσεις	28
Φύλλο Εργασίας 11 Χρήσεις - Ανθρώπινη Παρέμβαση	29
Φύλλο Εργασίας 12 Ρύπανση στο Πεδίο	30
Φύλλο Εργασίας 13 Τα Σκουπίδια Συνομιλούν...	31
Φύλλο Εργασίας 14 Συνέντευξη	32
Φύλλο Εργασίας 15 Σταυρολεξοπαρεμβάσεις	33

...κοινά και για τις δύο ομάδες

Φύλλο Εργασίας 16	Μανιταρόλεξο	34
Φύλλο Εργασίας 17	Φωτογραφόλεξο 1	35
Φύλλο Εργασίας 18	Φωτογραφόλεξο 2	36
Φύλλο Εργασίας 19	Κρυπτόλεξο	37
Φύλλο Εργασίας 20	Φωτογραφόλεξο 3	38
Πηγές		39
Λεξικό Περιβαλλοντικών Όρων		40

Η ΕΠΙΣΚΕΨΗ ΜΑΣ ΣΤΟ
ΚΕΝΤΡΟ ΠΕΡΙΒΑΛΛΟΝΤΙΚΗΣ ΕΚΠΑΙΔΕΥΣΗΣ ΚΟΡΘΙΟΥ

Σχολείο:

Όνομα Ομάδας:

Υπεύθυνος Ομάδας:

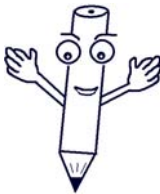

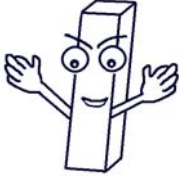
Μέλη Ομάδας:

Εποχή:

Ημερομηνία:

Ωρα:

	<p>Γεια σας, είμαι το γραφάκι. Είμαι ο γνώστης που προτείνει ιδέες, αλλά κάνει και λάθη. Συλλαμβάνω ιδέες, είμαι πολυλογάς και πολύξερος. Χρειάζομαι, όμως, βοήθεια και από το σβηστράκι. Γενικά: ...Μιλώ πολύ, σκέφτομαι λίγο!</p>	
	<p>Γεια σας και από μένα, το σβηστράκι. Είμαι ο διορθωτής των σκέψεων. Διορθώνω τα λάθη που κάνει το γραφάκι. Συμπληρώνω, ραφινάρω και διορθώνω τις ιδέες του. Είμαι σιωπηλός και σκεφτικός. Γενικά: ... Πιστεύω πως η σιωπή είναι χρυσός!</p>	<p>Είμαι το γυαλάκι. Προτείνω σημεία ενδιαφέροντος. Κάνω παρατηρήσεις, σχόλια, μπλα μπλα μπλα Γενικά: Είμαι κάτι σαν το τρίτο μάτι!</p>

Οι δύο φίλοι μας είναι συμπληρωματικοί χαρακτήρες.

Πολλά πράγματα στη ζωή μας είναι συμπληρωματικά: η φωτιά και το νερό, το κρύο και η ζέση, το φως και το σκοτάδι, η καταστροφή και η αναγέννηση.

Ο καθένας από τους δύο φίλους μας χρειάζεται οπωσδήποτε τον άλλο για να λειτουργήσει - δημιουργήσει. Άλλωστε ο ένας «γράφει» και ο άλλος «σβήνει», δηλαδή κάτι που καθημερινά κάνουμε όταν σκεφτόμαστε και περιοδικά διορθώνουμε τη σκέψη μας. ** Για να διορθώσω βέβαια κάτι, πρέπει πρώτα να το έχω γράψει και αφού το σβήσω, γράφω κάτι που βελτιώνει το προηγούμενο.

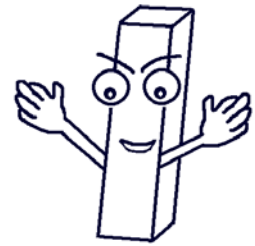
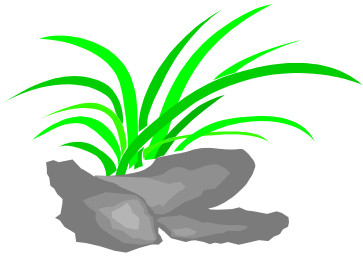
Είναι άραγε δυνατόν να «σβηστούν» όλα τα πράγματα, ώστε να ξαναγραφούν και να διορθωθούν; Η εμπειρία μας λέει πως όχι. ... Ειδικά με τις επιπτώσεις των ανθρώπινων δραστηριοτήτων στο περιβάλλον που ζούμε -τη Γη μας. Για να μην είναι οι παρεμβάσεις του ανθρώπου στο περιβάλλον ανεπανόρθωτες τα «λάθη» του, πρέπει να «διορθωθούν» πριν να είναι πολύ αργά.

Η ελπίδα μας στηρίζεται σε εσάς - τα παιδιά - που με την ορμή σας, θα «σβήσετε - αλλάξετε», ότι εμείς «γράψαμε» και θέλει διόρθωση.

Σε μας μένει να σας ευαισθητοποιήσουμε σε αυτό που λέμε οικο - λογική σκέψη για το περιβάλλον.

**Χαρακτηριστικές λειτουργίες της ανθρώπινης νοημοσύνης, η λύση των προβλημάτων που παρουσιάζονται στη ζωή μας, καθώς και η προσέγγιση αφηρημένων εννοιών.

*Επινόηση, Σχεδιασμός Χαρακτήρων και Κείμενο:
Γιάννης Γιατράκος*

Στη διαδρομή προσέχουμε....

- Στο αυτοκίνητο είμαστε καθισμένοι
- Στο δρόμο βαδίζουμε με την ομάδα μας, κρατώντας απόσταση από τον μπροστινό μας
- Νερό, μήπως δεν είναι πόσιμο;
- Έχουμε τα μάτια μας ανοικτά. Υπάρχουν εκπλήξεις!
- Σεβόμαστε τα φυτά και τα δέντρα. Είμαστε επισκέπτες τους τώρα, φιλοξενούμενοι...
- Τα ζώα δεν τα τρομάζουμε, μόνο τα παρατηρούμε. Μην τα διώξουμε και από το σπίτι τους!

- Να καθήσουμε οπουδήποτε χωρίς να κοιτάζουμε πρώτα; Μήπως η θέση είναι πιασμένη και μας περιμένει κάποια δυσάρεστη έκπληξη; (Σκορπιός, φίδι...)

- Να πετάξουμε πέτρες; Μήπως χτυπήσει κάποιος;
- Τα αυτιά μας αφουγκράζονται κάθε ήχο.
- Παίρνουμε μαζί μας τα σκουπίδια μας.

...τώρα μπορούμε να απολαύσουμε
την επίσκεψή μας στη φύση.

ΒΟΗΘΗΤΙΚΟ ΥΛΙΚΟ

ΛΑΪΚΕΣ ΡΗΣΕΙΣ ΓΙΑ ΤΑ ΜΑΝΙΤΑΡΙΑ

ΞΟΡΚΙΑ

«Αμανίτη κι Αγκαθίτη
και Πετρολεκανιδίτη,
δείξ'μένα, δείξ'μάλλο,
δείξε μου το πιο μεγάλο,
δείξε μου τον αδελφό σου,
μη σου κόψω το λαιμό σου.»

Ξόρκι που έλεγαν τα παιδιά στην Κρήτη όταν έβγαιναν να μαζέψουν Αγκαθίτες, μόλις έβρισκαν το πρώτο μανιτάρι.

Άλλη παραλλαγή:

«Αμανίτη κι Αγκαθίτη και Χερολεκανιδίτη,
εύρε μου το ταίρι και το παραταίρι σου,
να σύρω το σπαθάκι μου να κόψω το λαιμό σου.»

ΑΙΝΙΓΜΑΤΑ

«Άσπρο-άσπρο σαν τυρί
μα τυρί δεν είναι,
στα λιβάδια έβοσκε
και πρόβατο δεν είναι.
Τι είναι;»

Απάντηση: Αγαρικά (*Agaricus campestris*)

«Πάνω στα όργια στα βουνά
κάθεται φράγκος καπελάς
ανημένει νερό κι αλάτσι
και στα κάρβουνα να κάτσει.»

Άλλη παραλλαγή:

«Πάνω στο βουνό
φράγκος καπελάτος
και ζητά ψωμί κι αλάτσι
και στα κάρβουνα να κάτσει»

«Ο Παππούς μου με το φέσι
με τον έναν μπόδα στέκει.»

ΛΑΪΚΑ ΔΙΣΤΙΧΑ & ΤΕΤΡΑΣΤΙΧΑ

«Ασχάλιγο, απότιγο
μ'αρχοντικό φαΐ.»

«Άσκαφτο, αφύτευτο
κι αρχοντικό μαγέρεμα.»

«Εκκλησίτσα θολωτή
μια κολώνα σε κρατεί.»

(Πελοπόννησος)

«Βρέξε Παππού,
ψάρια παντού,
να βγουν οι αμανίτες
να φαν οι αρβανίτες.»

(Μυτιλήνη)

ΠΑΡΟΙΜΙΑΚΕΣ ΕΚΦΡΑΣΕΙΣ

Μανιτάρια γύρευε το χωράφι με τις πέτρες

Από την ξεραίλα σας θα πνιγείτε σαν τα μανιτάρια

Να μπορούσα να σε πνίξω μια και καλή όπως τα μανιτάρια

Φύτρωσε σαν μανιτάρι

Όπ' κουπριά κι αυτός μαντάρα

Τάφκισιν μαντάρα

ΚΡΗΤΙΚΕΣ ΜΑΝΤΙΝΑΔΕΣ

«Νύσκα και απυρόφτιλο θ' ανάψω στην ποδιά σου,
να ζαλιστεί η μανούλα σου, να μπω μες στην καρδιά σου.»

Φωτογραφία: Ηλίας Πολέμης

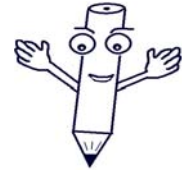
«Έχασα τον πυρόβολο, τη νύσκα και τα' απύρι
και πως θ' ανάψω τη φωτιά
ο πεντακακομοίρης.»

Δείγμα Νο:

Ομάδα:

ΦΥΛΛΟ ΕΡΓΑΣΙΑΣ 1

ΧΑΡΑΚΤΗΡΙΣΤΙΚΑ ΒΙΟΤΟΠΟΥ

1. Ο χώρος όπου βρήκατε το δείγμα είναι (σημειώστε με ✓):

Λιβάδι Ρεματιά Παραλία Συστάδα δέντρων

2. Καταγράψτε τα δέντρα και τα φυτά που παρατηρείτε στο χώρο αυτό:

_____	_____	_____
_____	_____	_____
_____	_____	_____

3. Που φυτρώνει το/τα δείγμα/τα;

Στο χώμα Στην άμμο Σε κοπριά

Σε ξύλο Τι είδους δέντρο;

Σε υπολείμματα άλλων φυτών Ποιών;

4. Μετρήστε και καταγράψτε:

Θερμοκρασία αέρα	
Θερμοκρασία εδάφους	

5. Χρησιμοποιείστε την πυξίδα για να βρείτε τον προσανατολισμό του χώρου:

B	☐	N	☐
BΔ	☐	NΔ	☐
BA	☐	NA	☐
A	☐	Δ	☐

6. Σε τι υψόμετρο βρισκόμαστε; _____

Δείγμα Νο:

Ομάδα:

ΦΥΛΛΟ ΕΡΓΑΣΙΑΣ 2

ΧΑΡΑΚΤΗΡΙΣΤΙΚΑ ΔΕΙΓΜΑΤΟΣ

1. Τι σχήμα έχει το δείγμα αυτό; Σχεδιάστε το...

A. ΜΑΝΙΤΑΡΙ 	B. ΦΟΥΣΚΑ 	Γ. ΙΣΚΑ
Δ. ΖΕΛΑΤΙΝΟΕΙΔΕΣ 	Ε. ΚΟΡΑΛΟΕΙΔΕΣ 	ΣΤ. ΚΥΤΕΛΟΕΙΔΕΣ

2. Πώς εμφανίζεται το δείγμα;

Μεμονωμένο Δυο-τρία μαζί Πολλά μαζί : α. Σε μπουκέτο
 β. Σε συστάδες

3. Έχει κάποια ιδιαίτερη μυρωδιά;

Ευχάριστη Δυσάρεστη Τι θυμίζει;

Δείγμα Νο:

ΦΥΛΛΟ ΕΡΓΑΣΙΑΣ 3

Ομάδα:

ΧΑΡΑΚΤΗΡΙΣΤΙΚΑ ΔΕΙΓΜΑΤΟΣ**A. ΜΑΝΙΤΑΡΙ****ΜΕΤΡΗΣΕΙΣ***Μετρήστε με το υποδεκάμετρο και καταγράψτε:*

Διάμετρος καπέλου	
Πάχος καπέλου	
Μήκος ποδιού	
Φάρδος ποδιού στην κορυφή	
Φάρδος ποδιού στη βάση	

✖

ΚΑΠΕΛΟ*1. Τι σχήμα έχει το καπέλο του μανιταριού:*

Κυρτό Κωνικό Καμπανοειδές Ημισφαιρικό
 Σχεδόν επίπεδο Με θηλή Με βαθούλωμα Χωνοειδές

2. Η επιφάνεια του καπέλου είναι:

Λεία Γυαλιστερή Τραχιά Βελουτέ Τριχωτή Με λέπια
 Ακτινωτά ινώδης Στεγνή Κολλώδης Γλοιώδης

3. Το χείλος του καπέλου είναι:

Λείο Οδοντωτό Σχισμένο Κυματοειδές Γραμμωτό

4. Τι χρώμα/-τα έχει το καπέλο; _____

5. Αλλάζει το/τα χρώμα/-τα; Πότε;

Άλλες παρατηρήσεις για το καπέλο:

ΠΟΔΙ

1. Η πρόσφυση του ποδιού στο καπέλο είναι:

Κεντρική Έκκεντρη Πλάγια

2. Τι σχήμα έχει το πόδι;

Ισοκυλινδρικό Λεπτότερο στη βάση Φαρδύτερο στη βάση

Ροπαλοειδές Κυλινδρικό με βολβώδη βάση

3. Η επιφάνεια του ποδιού είναι:

Λεία Γραμμωτή Με λέπια Με ανάγλυφο Κουκίδες
Δικτυωτό

4. Τι χρώμα/-τα έχει το πόδι; _____

5. Αλλάζει το/τα χρώμα/-τα; Πότε;

Άλλες παρατηρήσεις για το πόδι:

ΔΑΚΤΥΛΙΔΙ - ΒΟΛΒΑ

1. Το μανιτάρι έχει: α) δακτυλίδι; Ναι Όχι

Περιγράψτε το:

β) βόλβα Ναι Όχι

Περιγράψτε την:

ΓΟΝΙΜΟ ΣΤΡΩΜΑ (κάτω μέρος καπέλου)

1. Το κάτω μέρος του καπέλου έχει:

Ελάσματα Πόρους Κρόσσια

2. Χρώμα και αλλαγές χρωμάτων του γόνιμου στρώματος:

3. Τα ελάσματα σε σχέση με το πόδι είναι:

Ελεύθερα Εφαπτόμενα Ενωμένα Με δοντάκι Κατερχόμενα

4. Τα ελάσματα είναι:

Πολύ αραιά Αραιά Πυκνά Πολύ πυκνά

5. Η ακμή του ελάσματος είναι:

Λεία Κυματοειδής Πριονωτή Ανομοιογενής

ΣΑΡΚΑ

1. Χρώμα και αλλαγές του με το κόψιμο: α) στο καπέλο _____

β) στο πόδι _____

2. Υφή:

Σκληρή Μαλακή Ανθεκτική Εύθραυστη Ινώδης

Ελαστική

Άλλες παρατηρήσεις για τη σάρκα:

Αναγνώριση του Μύκητα :

Γένος: _____

Είδος: _____

Κοινό όνομα: _____

Δείγμα Νο:

ΦΥΛΛΟ ΕΡΓΑΣΙΑΣ 4

Ομάδα:

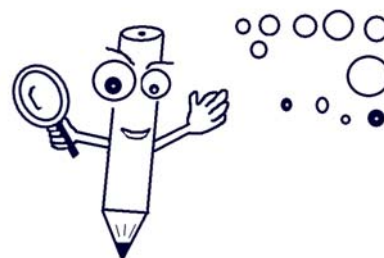
ΧΑΡΑΚΤΗΡΙΣΤΙΚΑ ΔΕΙΓΜΑΤΟΣ**B. ΦΟΥΣΚΑ**

1. Τι σχήμα έχει το μανιτάρι; Σχεδιάστε το.

2. Μετρήστε με το υποδεκάμετρο και καταγράψτε:

Ύψος	
Διάμετρος	

ΕΞΩΤΕΡΙΚΟ ΠΕΡΙΒΛΗΜΑ

1. Η επιφάνεια του εξωτερικού περιβλήματος του μανιταριού είναι:

Λεία Τραχιά Βελουτέ Τριχωτή Με λέπια Με ακίδες

2. Το εξωτερικό περίβλημα είναι: Παχύ Λεπτό

3. Το εξωτερικό περίβλημα ανοίγει/ σχίζεται και πως:

4. Τι χρώμα έχει: _____

5. Αλλάζει χρώμα η επιφάνεια και τότε:

ΠΟΔΙ

1. Το μανιτάρι έχει πόδι; Ναι Όχι

2. Η βάση του μανιταριού έχει ριζίδια; Ναι Όχι

3. Άλλα χαρακτηριστικά του ποδιού: _____

ΣΑΡΚΑ

1. Η σάρκα του μανιταριού είναι:

Ομοιογενής Ανομοιογενής

2. Τι χρώμα έχει: _____

3. Αλλάζει χρώμα η σάρκα και τότε; _____

4. Τι μυρωδιά έχει;

Ευχάριστη Δυσάρεστη Τι θυμίζει: _____

5. Τι χρώμα έχει η μάζα των ώριμων σπορίων (σκόνη); _____

Άλλες παρατηρήσεις: _____

Αναγνώριση του Μύκητα :

Γένος: _____

Είδος: _____

Κοινό όνομα: _____

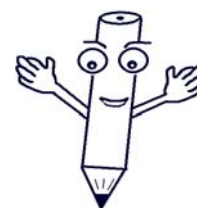
Δείγμα Νο:

ΦΥΛΛΟ ΕΡΓΑΣΙΑΣ 5

Ομάδα:

ΧΑΡΑΚΤΗΡΙΣΤΙΚΑ ΔΕΙΓΜΑΤΟΣ**Γ. ΙΣΚΑ**1. Σχεδιάστε το **σχήμα** του μανιταριού πάνω στο ξύλο:

--

Φωτογραφίες: Ηλίας Πτολέμης

2. Μετρήστε και καταγράψτε:

Ύψος	
Εύρος	
Φάρδος	

3. Το καρπόσωμα είναι:

Γεισοειδές Στρωματοειδές Μεμβρανώδες

4. Η επιφάνειά του είναι:

Λεία Γυαλιστερή Χνουδωτή Πορώδης Πτυχωτή Ζελατινώδης Με ακίδες

5. Η περίμετρός του είναι:

Ομαλή Ακανόνιστη Κυματιστή Κροσσωτή

6. Η σάρκα του είναι:

Παχιά Λεπτή Μαλακιά Σκληρή Ινώδης Ελαστική

7. Έχει πόδι; Ναι Όχι

8. Τι χρώμα/-τα είναι τα μέρη του καρποσώματος;

Επιφάνεια	
Περίμετρος	
Γόνιμο στρώμα (αν φαίνεται το κάτω μέρος)	

9. Γίνονται αλλαγές χρώματος στο γόνιμο στρώμα;

Άλλες παρατηρήσεις:

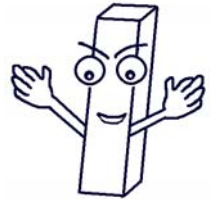
Αναγνώριση του Μύκητα : Γένος: _____
Είδος: _____
Κοινό όνομα: _____

ΦΥΛΛΟ ΕΡΓΑΣΙΑΣ 6

Δραστηριότητες - Ερωτήσεις

Χλωρίδα

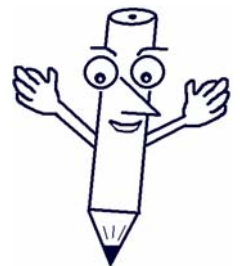
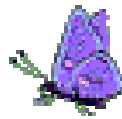
- Τι δέντρα συναντήσατε στο πεδίο; Θυμάστε τα ονόματά τους;

- Πώς είναι τα φύλλα τους;

- Είναι αυτοφυή;

- Βγάζουν καρπούς;

- Πώς είναι οι καρποί τους; Τρώγονται;

- Τι φυτά συναντήσατε στο πεδίο;

- Πώς ήταν τα φύλλα τους;

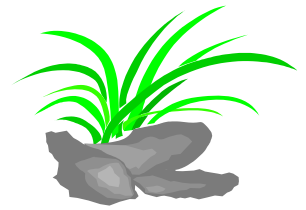
- Είχαν αγκάθια;

- Συναντήσατε φυτά που βγάζουν άνθη ή είχαν άνθη;

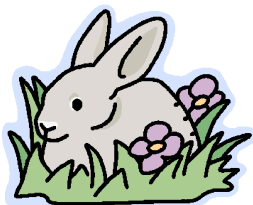
- Τι χρώμα είχαν τα άνθη;

- Μύριζαν τα άνθη;

- Συναντήσατε άγρια χόρτα που τρώγονται;

- Γνωρίζετε κάποια ονόματα άγριων χόρτων;

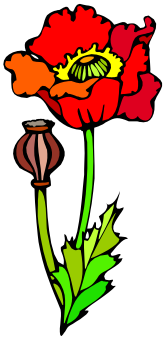
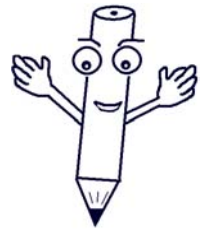
Πανίδα

- Τι ζώα συναντήσατε στο πεδίο;
- Συναντήσατε ζώα που ζουν στο νερό;
- Τι πουλιά συναντήσατε στο πεδίο;
- Τι έντομα συναντήσατε στο πεδίο;
- Είδατε μήπως κάποιες φωλιές, αν ναι, πώς ήταν αυτές;

ΦΥΛΛΟ ΕΡΓΑΣΙΑΣ 7

Αναγνωρίζω τη Χλωρίδα

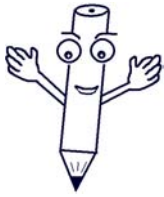

1. Σημειώνω ένα ✓ στα φυτά ή δέντρα που συνάντησα κατά την επίσκεψή μου στο πεδίο.
2. Προσπαθώ να θυμηθώ ή ακόμα και να μαντέψω το όνομά τους. Συμπληρώνω τα κενά με τα γράμματα που λείπουν.

 Ξ _ _ _ _ ο ☐	 Π _ _ _ _ ι ☐	 Κ _ _ _ _ ο ☐	 Ξ _ _ _ _ α ☐
 Κ _ _ _ _ η ☐	 Τ _ _ _ _ α ☐	 Α _ _ _ _ α ☐	 Μ _ _ _ _ α ☐
 Ζ _ _ _ _ ς ☐	 Α _ _ _ _ ι ☐	 Μ _ _ _ _ ι ☐	 Κ _ _ _ _ ς ☐
 Ε _ _ _ _ ά ☐	 Κ _ _ _ _ ι ☐	 Σ _ _ _ _ ά ☐	 Κ _ _ _ _ ά ☐

ΦΥΛΛΟ ΕΡΓΑΣΙΑΣ 8

**ΕΧΩ ΤΙΣ ΑΙΣΘΗΣΕΙΣ ΜΟΥ ΣΕ ΕΤΟΙΜΟΤΗΤΑ!
ΠΟΛΥΤΙΜΟΙ ΒΟΗΘΟΙ!**

Εποχή του έτους: _____

Ακοή:

- Αφουγκράζομαι με προσοχή κάθε ήχο. Εντοπίζω την πηγή του. Περιγράφω τον ήχο και την πηγή του.

- Κάποιος ήχος κυριαρχεί; Αν ναι, ποιος;

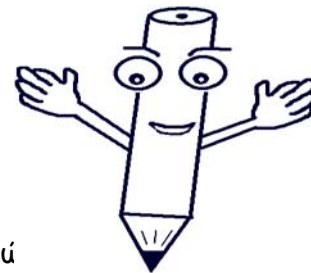

- Είναι ευχάριστος ή δυσάρεστος;

- Ποιους ήχους προτιμώ;

- Κλείνω τα μάτια, αφήνομαι στους ήχους. Υπάρχει κάποιος ήχος που απολαμβάνω; Πώς αισθάνομαι; Τι χρώμα έρχεται στο μυαλό μου;

Αφή:

- Αγγίζω περιγράφω.

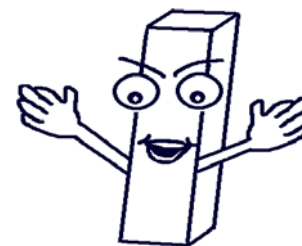
διαφορετικά είδη που συναντώ

Συμπληρώνω τον πίνακα:

Είδος	Λείο	Τραχύ	Σκληρό	Μαλακό
1				
2				
3				

Γεύση:

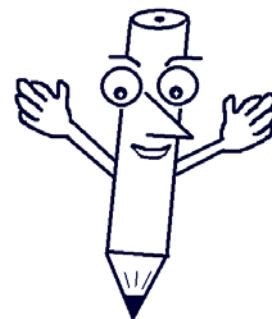
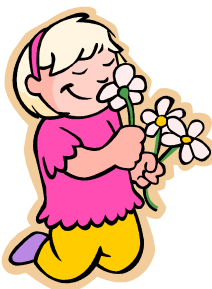
- Είμαι σε μια πηγή. Ρωτάω αν το νερό είναι πόσιμο. Αν ναι, το δοκιμάζω. Τι γεύση έχει;

- Βρίσκω καρπούς ή φύλλα. Ρωτάω αν μπορώ να τα δοκιμάσω. Αν ναι, τι γεύση έχουν; (ξινή, γλυκιά, στυφή, πικρή, αλμυρή...)

Συμπληρώνω τον πίνακα:

Είδος	Γεύση

Όσφρηση:

- Εντοπίζω ευχάριστες και δυσάρεστες μυρωδιές.
Από πού προέρχονται;

- Συμπληρώνω τον πίνακα περιγράφοντας την προέλευσή τους:

Ευχάριστη	Δυσάρεστη

Όραση:

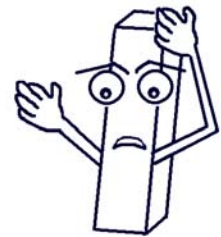
- Παρατηρώ και περιγράφω διάφορα είδη που συναντώ στο πεδίο.
- Έμφυχα ή άψυχα.

- Στερεά, υγρά ή αέρια.

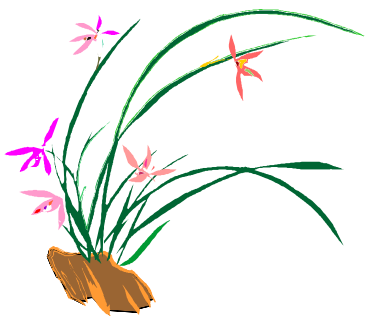
- Χλωρίδα, πανίδα.

- Περιγράφω τα χρώματα που συναντώ.

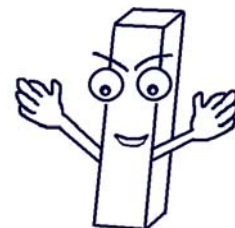
- Κάποιο χρώμα επικρατεί; Αν ναι, ποιο;

- Προσπαθώ να θυμηθώ ή να φανταστώ, αν αυτό το χρώμα επικρατεί καθ' όλη τη διάρκεια του χρόνου, σε όλες δηλαδή τις εποχές.

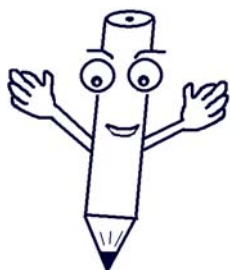
ΦΥΛΛΟ ΕΡΓΑΣΙΑΣ 9

ΦΤΙΑΧΝΟΥΜΕ ΜΙΑ ΙΣΤΟΡΙΑ

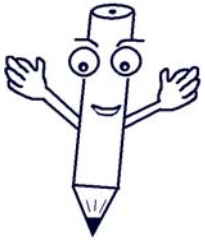
Φτιάχνουμε όλοι μαζί μια ιστορία...

Όλοι κάθονται σε κύκλο. Αρχίζει κάποιος την ιστορία με μια πρόταση και οι άλλοι τη συμπληρώνουν διαδοχικά με τις δικές τους προτάσεις. Κάποιος κρατάει σημειώσεις ή ηχογραφεί.

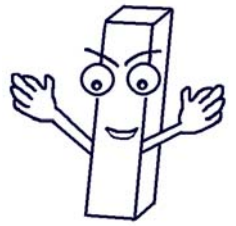

- Ένα μανιταράκι διηγείται την ιστορία του...
- Ένα μανιτάρι μας λέει τα όνειρά του...
- Ο νερόμυλος θυμάται με νοσταλγία...
- Ένα μανιτάρι σιγοψιθυρίζει στο νερό...
- Η ζωή ενός μανιταριού ξετυλίγεται...
- Ένα μανιτάρι μας μιλάει για τους γύρω του...

ΦΥΛΛΟ ΕΡΓΑΣΙΑΣ 10

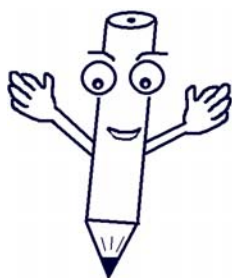

Αναγνωρίζω Ανθρώπινες Παρεμβάσεις στο Πεδίο

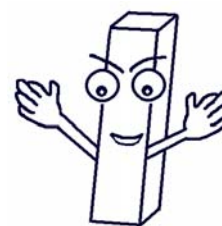
1. Σημειώνω ένα ✓ στις εικόνες, αν μου θυμίζουν κάτι που συνάντησα κατά την επίσκεψή μου στο πεδίο.
2. Προσπαθώ να θυμηθώ ή ακόμα και να μαντέψω το όνομά τους. Συμπληρώνω τα κενά με τα γράμματα που λείπουν:

 <p>Σ - - - - α ☐</p>	 <p>Ξ - - - - - α ☐</p>	 <p>Ν - - - - - ς ☐</p>
 <p>Π - - - - - ς ☐</p>	 <p>Γ - - - - α ☐</p>	 <p>Α - - - - - ς ☐</p>
 <p>Α - - - - Ι ☐</p>	 <p>Α - - - - Ι ☐</p>	 <p>Β - - - η ☐</p>

ΦΥΛΛΟ ΕΡΓΑΣΙΑΣ 11

ΑΝΘΡΩΠΙΝΗ ΠΑΡΕΜΒΑΣΗ

Καθώς βαδίζετε στο πεδίο, συμπληρώστε τον πίνακα:

A/α	ΑΝΘΡΩΠΙΝΗ ΠΑΡΕΜΒΑΣΗ (π.χ. οργανωμένο χωράφι, αρδευτικό κανάλι, σκουπίδια κλπ.)	ΘΕΤΙΚΗ / ΑΡΝΗΤΙΚΗ	ΟΦΕΛΟΣ / ΕΠΙΠΤΩΣΕΙΣ
1			
2			
3			
4			
5			
6			

ΕΡΩΤΗΣΕΙΣ

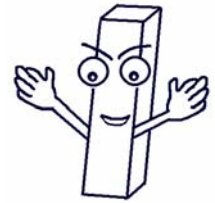
1. Τα χημικά λιπάσματα ευνοούν την ανάπτυξη των μανιταριών;
2. Με ποιους τρόπους θα μπορούσαν να αποφευχθούν οι αρνητικές συνέπειες, όπου υπάρχουν;

ΦΥΛΛΟ ΕΡΓΑΣΙΑΣ 12

ΡΥΠΑΝΣΗ ΣΤΟ ΠΕΔΙΟ

Εποχή του έτους: _____

Σημειώστε το είδος των υλικών που βρήκατε να ρυπαίνουν τους χώρους στο πεδίο:

Πλαστικά	Μέταλλα	Γυαλί	Ξύλα	Χαρτιά	Άλλα

Υπάρχουν κάποια από αυτά που ανακυκλώνονται; Αν ναι ποιά;

Υπάρχουν κάποια από αυτά που θα μπορούσαν να ξαναχρησιμοποιηθούν;

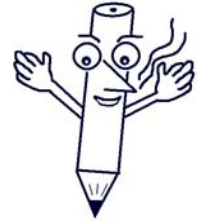
Από ποιες ανθρώπινες δραστηριότητες προέρχονται;

Ποιο πιστεύετε ότι ήταν το πιο περίεργο;

Ποιο πιστεύετε ότι ήταν το πιο επικίνδυνο;

Τι προτείνετε για να αντιμετωπιστεί αυτό το φαινόμενο;

ΦΥΛΛΟ ΕΡΓΑΣΙΑΣ 13

ΤΑ ΣΚΟΥΠΙΔΙΑ ΣΥΝΟΜΙΛΟΥΝ...

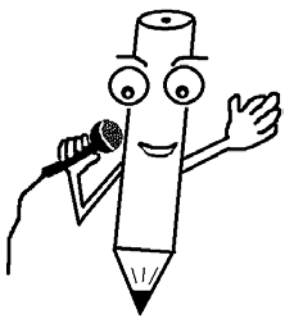
Παρατηρώ τα σκουπίδια που βρίσκονται στο πεδίο και συμπληρώνω τον παρακάτω πίνακα:

ΕΙΔΟΣ ΣΚΟΥΠΙΔΙΟΥ	ΑΠΟ ΤΙ ΕΙΝΑΙ ΦΤΙΑΓΜΕΝΟ;	ΦΙΛΙΚΟ ΠΡΟΣ ΤΟ ΠΕΡΙΒΑΛΛΟΝ;	ΠΟΙΟΣ ΤΟ ΠΕΤΑΞΕ;	ΓΙΑΤΙ;

Τι θα μπορούσαν να λένε τα σκουπίδια αυτά μεταξύ τους; Φτιάξτε ένα διάλογο...

ΦΥΛΛΟ ΕΡΓΑΣΙΑΣ 14

ΣΥΝΕΝΤΕΥΞΗ

- Παίρνω συνέντευξη από το μανιτάρι...

- Πώς αισθάνεται;

- Πως ζει, γιατί του αρέσει να ζει σε υγρά μέρη;

- Έχει φίλους;

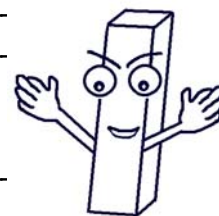
- Ποια είναι τα όνειρά του;

- Τι έχει δει στη ζωή του;

- Τι προβλήματα έχει;

- Τι θα ήθελε να αλλάξει, αν μπορούσε;

- Έχει παράπονα από τον άνθρωπο;

ΦΥΛΛΟ ΕΡΓΑΣΙΑΣ 15

ΣΤΑΥΡΟΛΕΞΟΠΑΡΕΜΒΑΣΕΙΣ

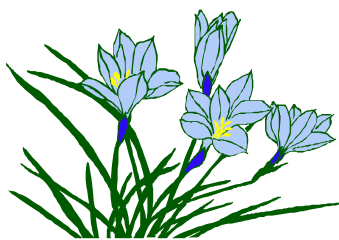
A	K	M	I	E	Φ	P	Σ	A	Π	O	Ψ	I	Λ	Ω	Σ	H	I	N
Ψ	Y	Δ	O	Φ	P	A	Γ	M	A	B	E	Φ	P	E	Y	M	Π	A
I	P	E	Y	E	I	Ω	N	E	P	O	M	Y	Λ	O	Σ	I	O	Φ
P	Π	Y	P	K	A	Γ	I	A	E	Λ	I	Σ	O	K	Ω	Θ	Ξ	E
K	E	T	Ω	Z	A	N	T	I	M	H	T	Δ	Γ	A	X	A	E	P
A	I	P	M	A	Y	Λ	Ω	P	B	E	Y	Θ	E	I	O	N	P	Z
Y	K	O	T	P	Λ	E	Y	P	A	N	E	M	O	M	Y	Λ	O	Σ
Σ	E	Φ	Σ	I	A	Δ	O	I	Σ	E	K	Z	Y	A	N	I	Λ	K
A	P	I	A	Y	K	Γ	A	Θ	E	Σ	H	Φ	Y	Σ	H	O	I	Γ
E	M	Σ	A	E	I	Φ	O	P	I	A	E	Y	Γ	I	K	I	Θ	E
P	A	M	N	Y	Ξ	I	Δ	A	Σ	Z	E	T	I	A	P	Δ	I	Φ
I	Π	O	A	M	O	B	P	I	K	A	M	O	Y	M	Φ	H	A	Y
O	I	Σ	K	E	X	P	O	N	T	I	A	Φ	P	I	O	Λ	K	P
I	E	Θ	Y	Π	E	P	K	A	T	A	N	A	Λ	Ω	Σ	H	N	I
E	Γ	Y	K	E	Y	K	Λ	Ω	M	I	P	P	Ω	A	Θ	T	E	O
A	M	O	Λ	Y	N	Σ	H	Σ	E	Λ	Y	M	A	T	A	H	N	T
Z	E	Ω	Ω	P	Γ	O	A	Ξ	Y	M	E	A	Θ	E	Y	P	E	N
Σ	M	H	Σ	K	O	Y	Π	I	Δ	I	A	K	A	Δ	O	I	Γ	A
A	Φ	X	H	K	N	E	I	X	P	H	Θ	A	Z	Y	Ψ	O	Y	Δ

Ανακάλυψε άλλες 19 λέξεις που βρίσκονται οριζόντια ή κάθετα κρυμμένες στις «Σταυρολεξοπαρεμβάσεις».

Στη συνέχεια ξεχώρισε αυτές σε δύο κατηγορίες, ανάλογα με το αν έχουν θετικό (φιλικό) προς το περιβάλλον ή αρνητικό (μη φιλικό) αποτέλεσμα.

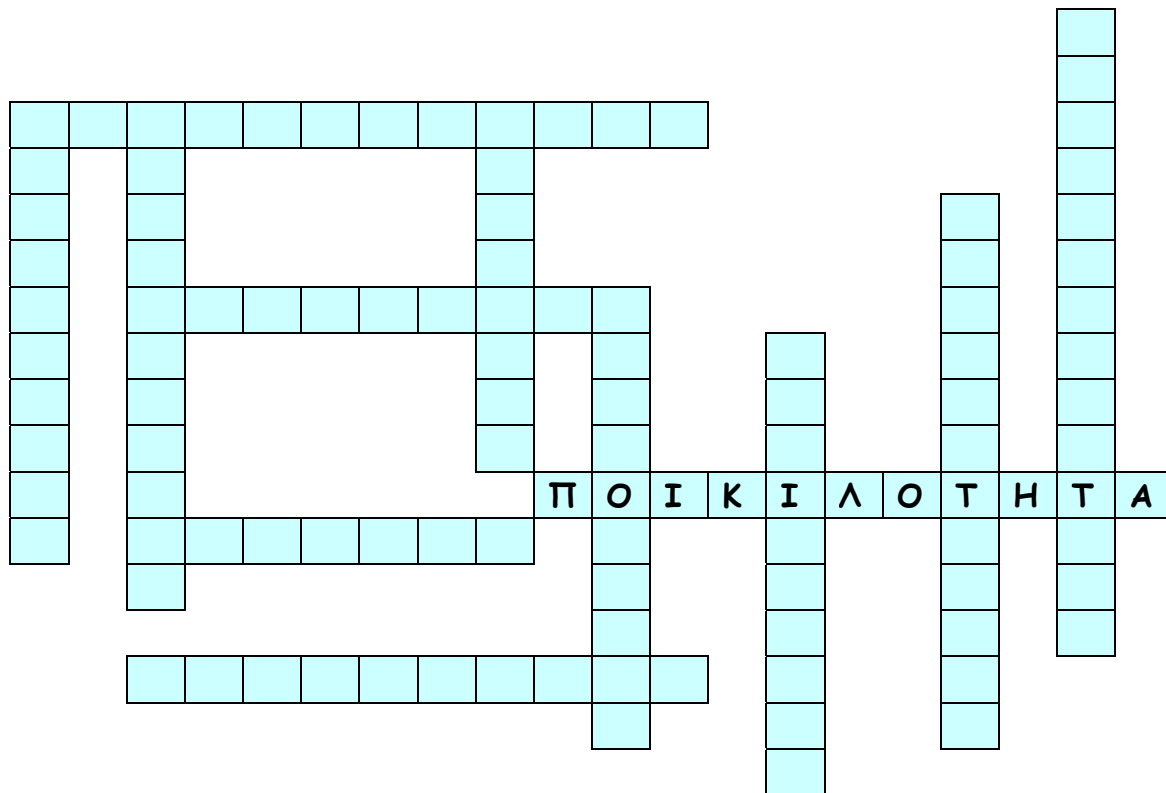

ΦΥΛΛΟ ΕΡΓΑΣΙΑΣ 16

ΜΑΝΙΤΑΡΟΛΕΞΟ

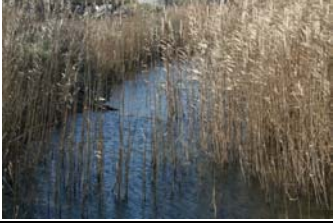

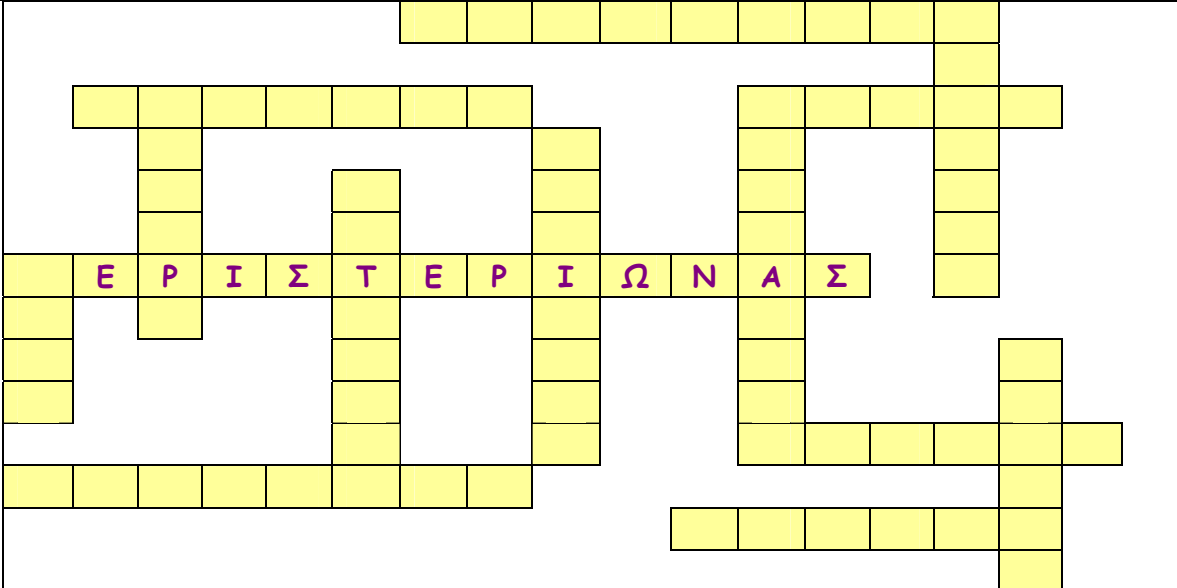

Με οδηγό τη λέξη που έχει ήδη τοποθετηθεί στο «Μανιταρόλεξο», να συμπληρώσετε τις παρακάτω λέξεις, ώστε να λυθεί:

1. ΑΠΟΙΚΟΔΟΜΗΣΗ
2. ΑΝΑΚΥΚΛΩΣΗ
3. ΒΙΟΠΟΙΚΙΛΟΤΗΤΑ
4. ΓΟΝΙΜΟΤΗΤΑ
5. ΕΤΕΡΟΤΡΟΦΟ
6. ΜΑΝΙΤΑΡΙ
7. ΜΥΚΗΤΑΣ
8. ΟΙΚΟΣΥΣΤΗΜΑ
9. ΠΑΡΑΣΙΤΙΣΜΟΣ
10. ΠΟΙΚΙΛΟΤΗΤΑ
11. ΣΑΠΡΟΤΡΟΦΟ
12. ΣΥΜΒΙΩΤΗΣ

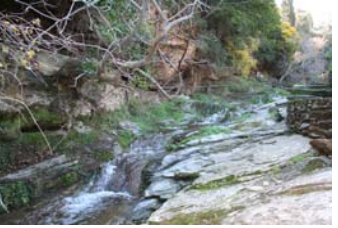

ΦΩΤΟΓΡΑΦΟΛΕΞΟ 1

ΦΥΛΛΟ ΕΡΓΑΣΙΑΣ 17

ΦΩΤΟΓΡΑΦΟΛΕΞΟ 2

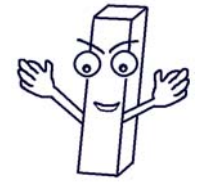
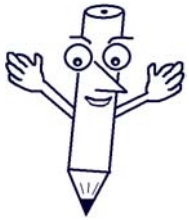
ΦΥΛΛΟ ΕΡΓΑΣΙΑΣ 18

																																																																																																																																												
	<table border="1"> <tr><td>Η</td><td>Κ</td><td>Ο</td><td>Ρ</td><td>Θ</td><td>Ι</td><td>Κ</td><td>Υ</td><td>Κ</td><td>Λ</td><td>Α</td><td>Μ</td><td>Ι</td><td>Ν</td><td>Α</td><td>Ν</td><td>Α</td><td>Χ</td></tr> <tr><td>Α</td><td>Θ</td><td>Ι</td><td>Β</td><td>Ε</td><td>Ξ</td><td>Υ</td><td>Τ</td><td>Ρ</td><td>Ε</td><td>Ι</td><td>Ο</td><td>Γ</td><td>Υ</td><td>Ν</td><td>Ι</td><td>Θ</td><td>Η</td></tr> <tr><td>Ι</td><td>Α</td><td>Γ</td><td>Ε</td><td>Λ</td><td>Α</td><td>Δ</td><td>Α</td><td>Ε</td><td>Ρ</td><td>Ο</td><td>Χ</td><td>Η</td><td>Ν</td><td>Ε</td><td>Σ</td><td>Υ</td><td>Φ</td></tr> <tr><td>Ε</td><td>Τ</td><td>Ε</td><td>Ι</td><td>Κ</td><td>Υ</td><td>Ρ</td><td>Ο</td><td>Μ</td><td>Β</td><td>Ι</td><td>Ε</td><td>Δ</td><td>Ο</td><td>Μ</td><td>Ε</td><td>Δ</td><td>Υ</td></tr> <tr><td>Ι</td><td>Ρ</td><td>Φ</td><td>Ο</td><td>Υ</td><td>Π</td><td>Ε</td><td>Ι</td><td>Α</td><td>Γ</td><td>Ο</td><td>Ι</td><td>Ρ</td><td>Π</td><td>Ω</td><td>Ρ</td><td>Α</td><td>Σ</td></tr> <tr><td>Ρ</td><td>Ο</td><td>Υ</td><td>Μ</td><td>Ι</td><td>Ο</td><td>Υ</td><td>Γ</td><td>Ν</td><td>Ρ</td><td>Ι</td><td>Μ</td><td>Π</td><td>Ο</td><td>Ν</td><td>Ε</td><td>Σ</td><td>Ο</td></tr> <tr><td>Π</td><td>Ε</td><td>Ρ</td><td>Ι</td><td>Σ</td><td>Τ</td><td>Ε</td><td>Ρ</td><td>Ι</td><td>Ω</td><td>Ν</td><td>Α</td><td>Σ</td><td>Ι</td><td>Α</td><td>Ι</td><td>Γ</td><td>Ρ</td></tr> </table>													Η	Κ	Ο	Ρ	Θ	Ι	Κ	Υ	Κ	Λ	Α	Μ	Ι	Ν	Α	Ν	Α	Χ	Α	Θ	Ι	Β	Ε	Ξ	Υ	Τ	Ρ	Ε	Ι	Ο	Γ	Υ	Ν	Ι	Θ	Η	Ι	Α	Γ	Ε	Λ	Α	Δ	Α	Ε	Ρ	Ο	Χ	Η	Ν	Ε	Σ	Υ	Φ	Ε	Τ	Ε	Ι	Κ	Υ	Ρ	Ο	Μ	Β	Ι	Ε	Δ	Ο	Μ	Ε	Δ	Υ	Ι	Ρ	Φ	Ο	Υ	Π	Ε	Ι	Α	Γ	Ο	Ι	Ρ	Π	Ω	Ρ	Α	Σ	Ρ	Ο	Υ	Μ	Ι	Ο	Υ	Γ	Ν	Ρ	Ι	Μ	Π	Ο	Ν	Ε	Σ	Ο	Π	Ε	Ρ	Ι	Σ	Τ	Ε	Ρ	Ι	Ω	Ν	Α	Σ	Ι	Α	Ι	Γ	Ρ	
Η	Κ	Ο	Ρ	Θ	Ι	Κ	Υ	Κ	Λ	Α	Μ	Ι	Ν	Α	Ν	Α	Χ																																																																																																																											
Α	Θ	Ι	Β	Ε	Ξ	Υ	Τ	Ρ	Ε	Ι	Ο	Γ	Υ	Ν	Ι	Θ	Η																																																																																																																											
Ι	Α	Γ	Ε	Λ	Α	Δ	Α	Ε	Ρ	Ο	Χ	Η	Ν	Ε	Σ	Υ	Φ																																																																																																																											
Ε	Τ	Ε	Ι	Κ	Υ	Ρ	Ο	Μ	Β	Ι	Ε	Δ	Ο	Μ	Ε	Δ	Υ																																																																																																																											
Ι	Ρ	Φ	Ο	Υ	Π	Ε	Ι	Α	Γ	Ο	Ι	Ρ	Π	Ω	Ρ	Α	Σ																																																																																																																											
Ρ	Ο	Υ	Μ	Ι	Ο	Υ	Γ	Ν	Ρ	Ι	Μ	Π	Ο	Ν	Ε	Σ	Ο																																																																																																																											
Π	Ε	Ρ	Ι	Σ	Τ	Ε	Ρ	Ι	Ω	Ν	Α	Σ	Ι	Α	Ι	Γ	Ρ																																																																																																																											
	<table border="1"> <tr><td>Η</td><td>Φ</td><td>Α</td><td>Σ</td><td>Ω</td><td>Α</td><td>Ι</td><td>Α</td><td>Τ</td><td>Ι</td><td>Φ</td><td>Ρ</td><td>Ι</td><td>Α</td><td>Χ</td><td>Λ</td><td>Ε</td><td>Τ</td></tr> <tr><td>Γ</td><td>Ε</td><td>Ι</td><td>Α</td><td>Τ</td><td>Μ</td><td>Ν</td><td>Ι</td><td>Α</td><td>Ι</td><td>Α</td><td>Ρ</td><td>Σ</td><td>Ε</td><td>Υ</td><td>Χ</td><td>Τ</td><td>Ι</td></tr> <tr><td>Η</td><td>Ρ</td><td>Τ</td><td>Υ</td><td>Ν</td><td>Α</td><td>Ξ</td><td>Ε</td><td>Ρ</td><td>Ο</td><td>Δ</td><td>Ο</td><td>Υ</td><td>Ρ</td><td>Δ</td><td>Ι</td><td>Ρ</td><td>Υ</td></tr> <tr><td>Α</td><td>Ζ</td><td>Ι</td><td>Ο</td><td>Υ</td><td>Κ</td><td>Ι</td><td>Ρ</td><td>Ι</td><td>Α</td><td>Ε</td><td>Σ</td><td>Κ</td><td>Υ</td><td>Λ</td><td>Ο</td><td>Σ</td><td>Ε</td></tr> <tr><td>Κ</td><td>Α</td><td>Λ</td><td>Α</td><td>Μ</td><td>Ι</td><td>Ε</td><td>Σ</td><td>Α</td><td>Δ</td><td>Ι</td><td>Ψ</td><td>Ω</td><td>Λ</td><td>Ο</td><td>Ν</td><td>Γ</td><td>Ρ</td></tr> <tr><td>Ι</td><td>Φ</td><td>Ε</td><td>Γ</td><td>Α</td><td>Χ</td><td>Ι</td><td>Σ</td><td>Ο</td><td>Ψ</td><td>Λ</td><td>Ι</td><td>Β</td><td>Α</td><td>Δ</td><td>Ι</td><td>Ο</td><td>Τ</td></tr> <tr><td>Ψ</td><td>Ε</td><td>Υ</td><td>Δ</td><td>Ο</td><td>Ι</td><td>Χ</td><td>Ρ</td><td>Α</td><td>Ι</td><td>Β</td><td>Γ</td><td>Ε</td><td>Ρ</td><td>Κ</td><td>Α</td><td>Β</td><td>Α</td></tr> </table>													Η	Φ	Α	Σ	Ω	Α	Ι	Α	Τ	Ι	Φ	Ρ	Ι	Α	Χ	Λ	Ε	Τ	Γ	Ε	Ι	Α	Τ	Μ	Ν	Ι	Α	Ι	Α	Ρ	Σ	Ε	Υ	Χ	Τ	Ι	Η	Ρ	Τ	Υ	Ν	Α	Ξ	Ε	Ρ	Ο	Δ	Ο	Υ	Ρ	Δ	Ι	Ρ	Υ	Α	Ζ	Ι	Ο	Υ	Κ	Ι	Ρ	Ι	Α	Ε	Σ	Κ	Υ	Λ	Ο	Σ	Ε	Κ	Α	Λ	Α	Μ	Ι	Ε	Σ	Α	Δ	Ι	Ψ	Ω	Λ	Ο	Ν	Γ	Ρ	Ι	Φ	Ε	Γ	Α	Χ	Ι	Σ	Ο	Ψ	Λ	Ι	Β	Α	Δ	Ι	Ο	Τ	Ψ	Ε	Υ	Δ	Ο	Ι	Χ	Ρ	Α	Ι	Β	Γ	Ε	Ρ	Κ	Α	Β	Α	
Η	Φ	Α	Σ	Ω	Α	Ι	Α	Τ	Ι	Φ	Ρ	Ι	Α	Χ	Λ	Ε	Τ																																																																																																																											
Γ	Ε	Ι	Α	Τ	Μ	Ν	Ι	Α	Ι	Α	Ρ	Σ	Ε	Υ	Χ	Τ	Ι																																																																																																																											
Η	Ρ	Τ	Υ	Ν	Α	Ξ	Ε	Ρ	Ο	Δ	Ο	Υ	Ρ	Δ	Ι	Ρ	Υ																																																																																																																											
Α	Ζ	Ι	Ο	Υ	Κ	Ι	Ρ	Ι	Α	Ε	Σ	Κ	Υ	Λ	Ο	Σ	Ε																																																																																																																											
Κ	Α	Λ	Α	Μ	Ι	Ε	Σ	Α	Δ	Ι	Ψ	Ω	Λ	Ο	Ν	Γ	Ρ																																																																																																																											
Ι	Φ	Ε	Γ	Α	Χ	Ι	Σ	Ο	Ψ	Λ	Ι	Β	Α	Δ	Ι	Ο	Τ																																																																																																																											
Ψ	Ε	Υ	Δ	Ο	Ι	Χ	Ρ	Α	Ι	Β	Γ	Ε	Ρ	Κ	Α	Β	Α																																																																																																																											
																																																																																																																																												

ΚΡΥΠΤΟΛΕΞΟ

ΦΥΛΛΟ ΕΡΓΑΣΙΑΣ 19

																																																																																																																																																																																																																																																																									
	<table border="1"> <tr><td>A</td><td>K</td><td>Λ</td><td>A</td><td>Υ</td><td>Ξ</td><td>Ε</td><td>Ν</td><td>Τ</td><td>Ο</td><td>Υ</td><td>Ρ</td><td>Μ</td><td>Ι</td><td>Μ</td><td>Π</td><td>Ο</td><td>Σ</td></tr> <tr><td>Γ</td><td>Π</td><td>Ε</td><td>Ρ</td><td>Ι</td><td>Σ</td><td>Τ</td><td>Ε</td><td>Ρ</td><td>Ι</td><td>Ω</td><td>Ν</td><td>Α</td><td>Σ</td><td>Τ</td><td>Ε</td><td>Γ</td><td>Α</td></tr> <tr><td>Ε</td><td>Ι</td><td>Κ</td><td>Α</td><td>Χ</td><td>Ε</td><td>Δ</td><td>Ω</td><td>Φ</td><td>Ε</td><td>Ι</td><td>Α</td><td>Ν</td><td>Ι</td><td>Ν</td><td>Ε</td><td>Μ</td><td>Ι</td></tr> <tr><td>Ξ</td><td>Ε</td><td>Κ</td><td>Υ</td><td>Κ</td><td>Ν</td><td>Ο</td><td>Σ</td><td>Ι</td><td>Ψ</td><td>Α</td><td>Ν</td><td>Ι</td><td>Δ</td><td>Ε</td><td>Γ</td><td>Α</td><td>Μ</td></tr> <tr><td>Η</td><td>Φ</td><td>Λ</td><td>Α</td><td>Ο</td><td>Υ</td><td>Ρ</td><td>Υ</td><td>Μ</td><td>Ω</td><td>Θ</td><td>Ε</td><td>Τ</td><td>Ρ</td><td>Ι</td><td>Β</td><td>Ρ</td><td>Ε</td></tr> <tr><td>Π</td><td>Ρ</td><td>Η</td><td>Γ</td><td>Ω</td><td>Ν</td><td>Α</td><td>Ν</td><td>Ε</td><td>Μ</td><td>Ω</td><td>Ν</td><td>Α</td><td>Ω</td><td>Θ</td><td>Υ</td><td>Γ</td><td>Γ</td></tr> <tr><td>Ρ</td><td>Ε</td><td>Σ</td><td>Ε</td><td>Ι</td><td>Ε</td><td>Θ</td><td>Ν</td><td>Ι</td><td>Ω</td><td>Τ</td><td>Α</td><td>Ρ</td><td>Τ</td><td>Α</td><td>Ν</td><td>Α</td><td>Ο</td></tr> <tr><td>Ι</td><td>Κ</td><td>Α</td><td>Λ</td><td>Α</td><td>Μ</td><td>Ι</td><td>Ε</td><td>Σ</td><td>Τ</td><td>Ι</td><td>Λ</td><td>Ι</td><td>Μ</td><td>Π</td><td>Υ</td><td>Ρ</td><td>Ν</td></tr> <tr><td>Σ</td><td>Υ</td><td>Κ</td><td>Ε</td><td>Ν</td><td>Υ</td><td>Ρ</td><td>Φ</td><td>Ν</td><td>Α</td><td>Γ</td><td>Η</td><td>Α</td><td>Λ</td><td>Ω</td><td>Ν</td><td>Ι</td><td>Α</td></tr> <tr><td>Κ</td><td>Ρ</td><td>Ι</td><td>Ν</td><td>Ο</td><td>Σ</td><td>Ι</td><td>Α</td><td>Τ</td><td>Ρ</td><td>Υ</td><td>Ξ</td><td>Τ</td><td>Ι</td><td>Φ</td><td>Υ</td><td>Τ</td><td>Τ</td></tr> <tr><td>Ρ</td><td>Ω</td><td>Γ</td><td>Ι</td><td>Κ</td><td>Κ</td><td>Ο</td><td>Ν</td><td>Α</td><td>Π</td><td>Α</td><td>Ο</td><td>Υ</td><td>Β</td><td>Ρ</td><td>Ε</td><td>Α</td><td>Ρ</td></tr> <tr><td>Υ</td><td>Ν</td><td>Ω</td><td>Β</td><td>Ρ</td><td>Υ</td><td>Σ</td><td>Η</td><td>Β</td><td>Ι</td><td>Ρ</td><td>Γ</td><td>Ν</td><td>Α</td><td>Ι</td><td>Π</td><td>Τ</td><td>Ε</td></tr> <tr><td>Φ</td><td>Ε</td><td>Ι</td><td>Ρ</td><td>Α</td><td>Λ</td><td>Ε</td><td>Φ</td><td>Ρ</td><td>Α</td><td>Μ</td><td>Υ</td><td>Γ</td><td>Δ</td><td>Α</td><td>Λ</td><td>Ι</td><td>Α</td></tr> <tr><td>Α</td><td>Σ</td><td>Τ</td><td>Ο</td><td>Ν</td><td>Ι</td><td>Ζ</td><td>Ω</td><td>Ι</td><td>Γ</td><td>Δ</td><td>Α</td><td>Σ</td><td>Ι</td><td>Χ</td><td>Τ</td><td>Ο</td><td>Ν</td></tr> </table>												A	K	Λ	A	Υ	Ξ	Ε	Ν	Τ	Ο	Υ	Ρ	Μ	Ι	Μ	Π	Ο	Σ	Γ	Π	Ε	Ρ	Ι	Σ	Τ	Ε	Ρ	Ι	Ω	Ν	Α	Σ	Τ	Ε	Γ	Α	Ε	Ι	Κ	Α	Χ	Ε	Δ	Ω	Φ	Ε	Ι	Α	Ν	Ι	Ν	Ε	Μ	Ι	Ξ	Ε	Κ	Υ	Κ	Ν	Ο	Σ	Ι	Ψ	Α	Ν	Ι	Δ	Ε	Γ	Α	Μ	Η	Φ	Λ	Α	Ο	Υ	Ρ	Υ	Μ	Ω	Θ	Ε	Τ	Ρ	Ι	Β	Ρ	Ε	Π	Ρ	Η	Γ	Ω	Ν	Α	Ν	Ε	Μ	Ω	Ν	Α	Ω	Θ	Υ	Γ	Γ	Ρ	Ε	Σ	Ε	Ι	Ε	Θ	Ν	Ι	Ω	Τ	Α	Ρ	Τ	Α	Ν	Α	Ο	Ι	Κ	Α	Λ	Α	Μ	Ι	Ε	Σ	Τ	Ι	Λ	Ι	Μ	Π	Υ	Ρ	Ν	Σ	Υ	Κ	Ε	Ν	Υ	Ρ	Φ	Ν	Α	Γ	Η	Α	Λ	Ω	Ν	Ι	Α	Κ	Ρ	Ι	Ν	Ο	Σ	Ι	Α	Τ	Ρ	Υ	Ξ	Τ	Ι	Φ	Υ	Τ	Τ	Ρ	Ω	Γ	Ι	Κ	Κ	Ο	Ν	Α	Π	Α	Ο	Υ	Β	Ρ	Ε	Α	Ρ	Υ	Ν	Ω	Β	Ρ	Υ	Σ	Η	Β	Ι	Ρ	Γ	Ν	Α	Ι	Π	Τ	Ε	Φ	Ε	Ι	Ρ	Α	Λ	Ε	Φ	Ρ	Α	Μ	Υ	Γ	Δ	Α	Λ	Ι	Α	Α	Σ	Τ	Ο	Ν	Ι	Ζ	Ω	Ι	Γ	Δ	Α	Σ	Ι	Χ	Τ	Ο	Ν	
A	K	Λ	A	Υ	Ξ	Ε	Ν	Τ	Ο	Υ	Ρ	Μ	Ι	Μ	Π	Ο	Σ																																																																																																																																																																																																																																																								
Γ	Π	Ε	Ρ	Ι	Σ	Τ	Ε	Ρ	Ι	Ω	Ν	Α	Σ	Τ	Ε	Γ	Α																																																																																																																																																																																																																																																								
Ε	Ι	Κ	Α	Χ	Ε	Δ	Ω	Φ	Ε	Ι	Α	Ν	Ι	Ν	Ε	Μ	Ι																																																																																																																																																																																																																																																								
Ξ	Ε	Κ	Υ	Κ	Ν	Ο	Σ	Ι	Ψ	Α	Ν	Ι	Δ	Ε	Γ	Α	Μ																																																																																																																																																																																																																																																								
Η	Φ	Λ	Α	Ο	Υ	Ρ	Υ	Μ	Ω	Θ	Ε	Τ	Ρ	Ι	Β	Ρ	Ε																																																																																																																																																																																																																																																								
Π	Ρ	Η	Γ	Ω	Ν	Α	Ν	Ε	Μ	Ω	Ν	Α	Ω	Θ	Υ	Γ	Γ																																																																																																																																																																																																																																																								
Ρ	Ε	Σ	Ε	Ι	Ε	Θ	Ν	Ι	Ω	Τ	Α	Ρ	Τ	Α	Ν	Α	Ο																																																																																																																																																																																																																																																								
Ι	Κ	Α	Λ	Α	Μ	Ι	Ε	Σ	Τ	Ι	Λ	Ι	Μ	Π	Υ	Ρ	Ν																																																																																																																																																																																																																																																								
Σ	Υ	Κ	Ε	Ν	Υ	Ρ	Φ	Ν	Α	Γ	Η	Α	Λ	Ω	Ν	Ι	Α																																																																																																																																																																																																																																																								
Κ	Ρ	Ι	Ν	Ο	Σ	Ι	Α	Τ	Ρ	Υ	Ξ	Τ	Ι	Φ	Υ	Τ	Τ																																																																																																																																																																																																																																																								
Ρ	Ω	Γ	Ι	Κ	Κ	Ο	Ν	Α	Π	Α	Ο	Υ	Β	Ρ	Ε	Α	Ρ																																																																																																																																																																																																																																																								
Υ	Ν	Ω	Β	Ρ	Υ	Σ	Η	Β	Ι	Ρ	Γ	Ν	Α	Ι	Π	Τ	Ε																																																																																																																																																																																																																																																								
Φ	Ε	Ι	Ρ	Α	Λ	Ε	Φ	Ρ	Α	Μ	Υ	Γ	Δ	Α	Λ	Ι	Α																																																																																																																																																																																																																																																								
Α	Σ	Τ	Ο	Ν	Ι	Ζ	Ω	Ι	Γ	Δ	Α	Σ	Ι	Χ	Τ	Ο	Ν																																																																																																																																																																																																																																																								
																																																																																																																																																																																																																																																																									
																																																																																																																																																																																																																																																																									

ΦΩΤΟΓΡΑΦΟΛΕΞΟ 3

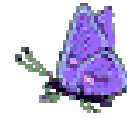
ΦΥΛΛΟ ΕΡΓΑΣΙΑΣ 20

Με οδηγό τα γράμματα που δίνονται να συμπληρώσεις οριζόντια τα άνθη που φαίνονται στις φωτογραφίες, ώστε να προκύψει κάθετα το όνομα ενός καρπού:

			Μ				Σ																		
				Θ					Ο																
								Α																	
										Ν															
		Ρ																							
											Λ														
														Ν											
															Ζ										
																		Σ	Φ	Ο	Δ	Ε	Λ	Ο	Σ

ΠΗΓΕΣ

- ✓ Κωνσταντινίδης, Γ. (2004) «Μανιτάρια-Οδηγός Μανιταροσυλλέκτη», Εκδόσεις Ζαρζώνη.
- ✓ Διαμαντής, Σ. Μ. (1992) «Τα Μανιτάρια της Ελλάδος», Εκδόσεις «ΙΩΝ».
- ✓ Κελτεμλίδης, Δ. Θ. (1986) «Μανιτάρια της Ελλάδας: Λαϊκές ονομασίες, μύθοι και παραδόσεις», Αθήνα: Εκδοτική Αγροτεχνική.
- ✓ Πολέμης, Η. Α. (1998) «Καταγραφή των Μανιταριών της Άνδρου», Πτυχιακή Μελέτη, Γεωπονικό Πανεπιστήμιο Αθηνών.
- ✓ Έτοιμες εικόνες Clip Art
- ✓ Διαδίκτυο

ΛΕΞΙΚΟ ΠΕΡΙΒΑΛΛΟΝΤΙΚΩΝ ΟΡΩΝ

1. ΑΕΙΦΟΡΟΣ Ή ΣΥΝΤΗΡΟΥΜΕΝΗ ΑΝΑΠΤΥΞΗ (Sustainable Development)

Εκείνο το είδος της ανάπτυξης που αντιμετωπίζει τις ανάγκες του παρόντος χωρίς να αποστερεί από τις επόμενες γενιές τη δυνατότητα να αντιμετωπίσουν τις δικές τους ανάγκες.

2. ΑΙΟΛΙΚΗ ΕΝΕΡΓΕΙΑ

Ανανεώσιμη πηγή ενέργειας η οποία παρέχει δυναμικό για μεγάλης κλίμακας παραγωγή ηλεκτρικής ενέργειας με τη χρήση ανεμογεννητριών χωρίς σοβαρές περιβαλλοντικές επιπτώσεις. Οι ανεμογεννήτριες (οριζόντιου ή κατακόρυφου άξονα) χρησιμοποιούνται τόσο μαζί με μπαταρία σε μικρές εγκαταστάσεις όσο και συμπληρωματικά μαζί με φωτοβολταϊκά στοιχεία, και είναι τις περισσότερες φορές συνδεδεμένες με το δίκτυο. Η απελευθέρωση της ηλεκτρικής ενέργειας το 2001 έχει οδηγήσει στην κατασκευή πολλών αιολικών πάρκων ανά την Ελλάδα.

3. ΑΝΑΒΑΘΜΙΔΕΣ

Επίπεδες περιοχές κατασκευασμένες σε επικλινή εδάφη, ώστε να επιτρέπουν την καλλιέργεια χωρίς να προκαλείται μεγάλη διάβρωση.

4. ΑΝΑΚΥΚΛΩΣΗ

Η κυκλική επαναχρησιμοποίηση των υλικών ή μη ανανεώσιμων αγαθών και πόρων.

5. ΑΝΑΝΕΩΣΙΜΕΣ ΠΗΓΕΣ ΕΝΕΡΓΕΙΑΣ

Οι πηγές ενέργειας που μπορούν να αναπαραχθούν με φυσικές διαδικασίες.

Είναι οι φυσικοί διαθέσιμοι πόροι/πηγές ενέργειας που υπάρχουν σε αφθονία στο φυσικό μας περιβάλλον, που δεν εξαντλούνται αλλά διαρκώς ανανεώνονται και που μπορούν να μετατρέπονται σε ηλεκτρική ή θερμική ενέργεια, όπως είναι ο ήλιος, ο άνεμος, η βιομάζα, η γεωθερμία, οι υδατοπτώσεις, η θαλάσσια κίνηση. Το παγκόσμιο ενδιαφέρον προς την κατεύθυνση της αξιοποίησής τους οφείλεται σε δύο λόγους: i) την επίλυση του ενεργειακού προβλήματος, αφού τα αποθέματα συμβατικών πηγών ενέργειας εξαντλούνται και ii) το ότι πρόκειται για φιλικές προς το περιβάλλον λύσεις. Στόχος της Ευρωπαϊκής ένωσης ήταν να αυξήσει τη χρήση ανανεώσιμων πηγών ενέργειας από το 3,7% που ήταν το 1991 στο 7,8% επί του συνόλου της κατανάλωσης ενέργειας το 2005.

6. ΑΝΑΝΕΩΣΙΜΟΙ ΠΟΡΟΙ

Οι πόροι που μπορούν να ξαναδημιουργηθούν με φυσικές διαδικασίες.

7. ΑΝΘΡΩΠΟΓΕΝΕΣ ΠΕΡΙΒΑΛΛΟΝ

Οτιδήποτε έχει δημιουργήσει και προσθέσει ο άνθρωπος στο φυσικό περιβάλλον. Λέγεται και τεχνητό περιβάλλον.

8. ΑΠΟΨΙΛΩΣΗ

Αφαίρεση δέντρων και άλλων μορφών βλάστησης από μια περιοχή.

9. ΑΡΔΕΥΣΗ

Πότισμα αγροτικών εκτάσεων με νερό που παροχετεύεται μέσω δικτύου.

10. ΒΙΟΛΟΓΙΚΟΙ ΔΕΙΚΤΕΣ

Οργανισμοί που η παρουσία ή η απουσία τους είναι ενδεικτική της ποιοτικής κατάστασης του οικοσυστήματος

11. ΒΙΟΛΟΓΙΚΑ ΠΡΟΪΟΝΤΑ

Τα προϊόντα για την παραγωγή των οποίων δεν χρησιμοποιούνται συνθετικά ή χημικά λιπάσματα, φυτοφάρμακα ή ορμόνες, αλλά πιο ήπιες μέθοδοι αγροπεριβαλλοντικής παραγωγής, φιλικές προς το περιβάλλον (π.χ. φυτικά ή ζωικά λιπάσματα)

12. ΒΙΟΣΦΑΙΡΑ

Το τμήμα της γήινης σφαίρας (ξηρά - θάλασσα - αέρας), όπου οι φυσικοχημικές συνθήκες επιτρέπουν την ύπαρξη ζωής.

13. ΒΑΚΤΗΡΙΑ

Μονοκύτταροι οργανισμοί που βρίσκονται σε όλα σχεδόν τα περιβάλλοντα και ασκούν μεγάλης σημασίας επιδράσεις σε αυτά.

14. ΔΙΑΒΡΩΣΗ

Η μείωση του όγκου του πετρώματος ή του εδάφους και η απομάκρυνση των υλικών από τη δράση του νερού ή του αέρα.

15. ΔΙΑΒΡΩΣΗ ΕΔΑΦΟΥΣ

Επιφανειακή αλλοίωση του εδάφους από την επίδραση της κίνησης του νερού.

16. ΔΙΑΠΝΟΗ

Η εξάτμιση (αποβολή) νερού από τα στόματα της επιδερμίδας των φυτών, τους πόρους δηλαδή του εξωτερικού στρώματος των φύλλων και άλλων τμημάτων της βλάστησης.

17. ΔΙΑΤΗΡΗΣΗ

Το σύνολο των ενεργειών (μέθοδοι, χειρισμοί, φροντίδες) του ανθρώπου ώστε να εξασφαλίζεται η καλύτερη δυνατή απόδοση και η πλήρης και συνεχής λειτουργία των οικοσυστημάτων (σταθερή

και υψηλή απόδοση των ανανεώσιμων φυσικών πόρων και αποφυγή σπατάλης των μη ανανεώσιμων.

18. ΕΙΔΟΣ

Ένας οργανισμός ή οργανισμοί που συγκροτούν ένα φυσικό πληθυσμό ή ομάδα πληθυσμών μέσα στους οποίους τα εξειδικευμένα γνωρίσματα των γονέων μεταβιβάζονται στις γενιές των απογόνων τους. Κάθε είδος είναι αναπαραγωγικά απομονωμένο, τα άτομα δηλαδή του είδους μπορούν να αναπαράγονται (δίνοντας γόνιμους απογόνους) μόνο μεταξύ τους. Τα υβρίδια που προέρχονται από διασταύρωση μεταξύ ειδών είναι συνήθως στείρα.

19. ΕΝΔΗΜΙΚΟ ΕΙΔΟΣ

Είδος που έχει συγκεκριμένη τοπική προέλευση και περιορισμένη γεωγραφική εξάπλωση.

20. ΕΞΑΤΜΙΣΗ

Μεταφορά νερού με μορφή υδρατμών από κάθε υγρή επιφάνεια στην ατμόσφαιρα.

21. ΕΠΙΦΑΝΕΙΑΚΗ ΑΠΟΡΡΟΗ

Το ποσοστό των ατμοσφαιρικών κατακρημνισμάτων (βροχή, χαλάζι, χιόνι) το οποίο ρέει στην επιφάνεια του εδάφους, δημιουργώντας το υδρογραφικό δίκτυο μιας περιοχής. Το μέγεθος της επιφανειακής απορροής εξαρτάται από κλιματικούς και φυσιογραφικούς παράγοντες, καθώς επίσης και από τη σύσταση των πετρωμάτων και τη γεωμορφολογική τους κατασκευή.

22. ΕΥΤΡΟΦΙΣΜΟΣ

Η υπερβολική ανάπτυξη της χλωρίδας (κυρίως του φυτοπλαγκτού) σε υδάτινα οικοσυστήματα που δέχονται μεγάλες ποσότητες οργανικών υλών και άλατα αζώτου και φωσφόρου, κυρίως από επιφανειακή απορροή, με αποτέλεσμα να αναπτύσσονται πολυάριθμοι μικροοργανισμοί οι οποίοι καταναλώνουν πολύ οξυγόνο το οποίο πλέον δεν επαρκεί για άλλους οργανισμούς. Ο εμπλουτισμός αυτός των υδατοσυστημάτων με θρεπτικά στοιχεία (ιδιαίτερα άζωτο και φώσφορο) μπορεί να είναι φυσικός, ανθρωπογενής ή και τα δύο.

23. ΗΛΙΑΚΗ ΕΝΕΡΓΕΙΑ

Η ηλιακή ακτινοβολία χρησιμοποιείται τόσο για τη θέρμανση των κτιρίων με άμεσο ή έμμεσο τρόπο και με τη χρήση ενεργητικών ή και παθητικών συστημάτων, όσο και για την παραγωγή ηλεκτρικής ενέργειας. Η παραγωγή ηλεκτρικής ενέργειας γίνεται με δύο τρόπους: α) με τη χρησιμοποίηση Φωτοβολταϊκών συστημάτων τα οποία μετατρέπουν απευθείας την ηλιακή ενέργεια σε ηλεκτρική και β) με τα ηλιακά θερμικά συστήματα τα οποία χρησιμοποιούν την ηλιακή ενέργεια για να θερμάνουν ένα υγρό που παράγει ατμό, ο οποίος τροφοδοτεί μία τουρμπίνα και μία γεννήτρια.

24. ΙΖΗΜΑ

Συσσωρευμένη μάζα ανόργανων και οργανικών ουσιών.

25. ΙΣΟΡΡΟΠΙΑ

Η κατάσταση κατά την οποία οι παράμετροι ενός πληθυσμού ή οικοσυστήματος διατηρούνται, μέσα σε ορισμένα όρια, σταθερές για μεγάλη χρονική περίοδο.

26. ΚΥΜΑΤΙΚΗ ΕΝΕΡΓΕΙΑ

Είναι η μορφή ενέργειας που προκύπτει από την κινητική ενέργεια των κυμάτων. Το φαινόμενο των ανέμων έχει ως συνέπεια το σχηματισμό κυμάτων τα οποία είναι εκμεταλλεύσιμα σε περιοχές με υψηλό δείκτη ανέμων και σε ακτές ωκεανών.

27. ΛΕΚΑΝΗ ΑΠΟΡΡΟΗΣ

Περιοχή γύρω από ένα υδάτινο οικοσύστημα που οριοθετείται από τις κορυφές των γύρω βουνών ή υψωμάτων και συγκεντρώνει τα νερά των πηγών και κατακρημνισμάτων (βροχή, χιόνι, χαλάζι) στο υδάτινο οικοσύστημα.

28. ΛΥΜΑΤΑ

Τα ακάθαρτα νερά και οι κάθε είδους ρευστές ακαθαρσίες που προέρχονται από κατοικημένους χώρους και ρυπαίνουν το έδαφος και τα νερά (αστικά ή οικιακά λύματα).

29. ΜΟΛΥΝΣΗ

Η μορφή ρύπανσης που χαρακτηρίζεται από την παρουσία παθογόνων μικροοργανισμών στο περιβάλλον.

30. ΟΙΚΟΣΥΣΤΗΜΑ

Οργανωμένη ενότητα έμβιων όντων και αβιοτικών στοιχείων μέσα στην οποία ανταλλάσσονται υλικά και πληροφορίες με κινητήρια δύναμη μια πηγή ενέργειας.

31. ΟΙΚΟΤΟΥΡΙΣΜΟΣ

Το είδος του τουρισμού που προσαρμόζεται στις ανάγκες της κοινωνίας, το φυσικό περιβάλλον και την οικονομία του κάθε τόπου, φέρνοντας έτσι τον άνθρωπο πιο κοντά στη φύση και στους παραδοσιακούς τρόπους ζωής.

32. ΠΑΝΙΔΑ

Το σύνολο των ζώων μιας περιοχής (ή μιας γεωλογικής περιόδου) που θεωρούνται ως είδη

33. ΠΛΑΓΚΤΟΝ

Μικροσκοπικοί οργανισμοί φυτικοί ή ζωικοί που αιωρούνται στο επιφανειακό κυρίως στρώμα του νερού

34. ΠΛΗΘΥΣΜΟΣ

Το σύνολο των ζωντανών μελών ενός είδους που βρίσκεται σε μια περιοχή

35. ΠΡΟΣΤΑΣΙΑ ΠΕΡΙΒΑΛΛΟΝΤΟΣ

Το σύνολο των ενεργειών, μέτρων και έργων του ανθρώπου που έχουν στόχο την πρόληψη της υποβάθμισης του περιβάλλοντος (αβιοτικού και ανθρωπογενούς), ή την αποκατάσταση, διατήρηση ή βελτίωσή του.

36. pH

Δείκτης της συγκέντρωσης των ιόντων υδρογόνου που προσδιορίζει την οξύτητα (χαμηλές τιμές pH) ή των αλκαλικότητα (υψηλές τιμές pH) ενός υδατικού διαλύματος. Ο δείκτης παίρνει τιμές από 0-14 και υπολογίζεται σε λογαριθμική κλίμακα. Οι τιμές 0-6 προσδιορίζουν τα όξινα διαλύματα, η τιμή 7 τα ουδέτερα, ενώ οι τιμές 8-14 τα αλκαλικά.

37. ΡΟΗ

Η κίνηση των υγρών.

38. ΡΥΠΑΝΣΗ

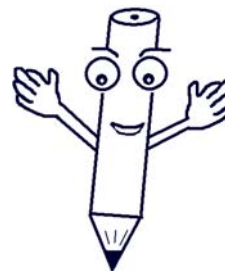
Παρουσία οργανικών ή ανόργανων ουσιών στο περιβάλλον με βλαβερές συνέπειες τόσο στους ζωντανούς οργανισμούς, όσο και στα οικοσυστήματα.

39. ΤΡΟΦΙΚΗ ΑΛΥΣΙΔΑ

Νοητή αλυσίδα που ενώνει σε κάθε της κρίκο ένα θήραμα κι ένα θηρευτή του.

40. ΥΓΡΑΣΙΑ

Μεγάλη συγκέντρωση υδατμών στην ατμόσφαιρα.

41. ΥΔΡΕΥΣΗ.

Παροχή νερού για οικιακή χρήση.

42. ΥΔΡΟΓΡΑΦΙΚΟ ΔΙΚΤΥΟ

Το σύνολο των ποταμών, παραποτάμων, χειμάρρων και ρευμάτων που διαρρέουν μια λεκάνη απορροής.

43. ΥΔΡΟΗΛΕΚΤΡΙΚΗ ΕΝΕΡΓΕΙΑ

Στα υδροηλεκτρικά έργα η ενέργεια από την πτώση του νερού μετατρέπεται σε ηλεκτρική ενέργεια, με τη βοήθεια μιας τουρμπίνας. Παρόλο που στα υδροηλεκτρικά έργα δεν παράγονται επιβλαβή αέρια, στα μεγάλα φράγματα λαμβάνονται υπόψη και άλλες περιβαλλοντικές παράμετροι, όπως αντιπλημμυρικά έργα, η ποιότητα του ύδατος, καθώς επίσης και η επίδραση στη ζωή των ψαριών του ποταμού αλλά και των υπόλοιπων ζώων της περιοχής. Κατά συνέπεια,

μόνο τα μικρής κλίμακας υδροηλεκτρικά (με δυναμικό λιγότερο των 30MW) θεωρούνται «πράσινα», ενώ τα μεγάλης κλίμακας θεωρούνται απλώς «καθάρ».

44. ΥΨΟΜΕΤΡΟ

Η κάθετη απόσταση ενός σημείου της Γης από την επιφάνεια της θάλασσας.

45. ΦΑΙΝΟΜΕΝΟ ΘΕΡΜΟΚΗΠΙΟΥ

Διάφοροι ρυπαντές, όπως διοξείδιο του άνθρακα, οξείδια του αζώτου, μεθάνιο, χλωροφθοράνθρακες και το όζον, σχηματίζουν ένα είδος φράγματος που καλύπτει τη Γη και λειτουργεί σαν τη γυάλινη οροφή του θερμοκηπίου. Το φράγμα αυτό επιτρέπει την είσοδο της ηλιακής ακτινοβολίας, αλλά εμποδίζει τη διαφυγή θερμικής ακτινοβολίας προς το διάστημα. Αυτή η λειτουργία συμβάλλει στην αύξηση της μέσης ατμοσφαιρικής θερμοκρασίας του πλανήτη.

46. ΦΥΣΙΚΟ ΠΕΡΙΒΑΛΛΟΝ

Οτιδήποτε υπάρχει και δημιουργήθηκε ανεξάρτητα από τον άνθρωπο. Διακρίνεται σε αβιοτικό (έδαφος, νερό, ατμόσφαιρα) και βιοτικό περιβάλλον (φυτά, ζώα, μικροοργανισμοί, μύκητες).

47. ΦΥΣΙΚΟΙ ΠΟΡΟΙ

Οι δομές και οι διαδικασίες που μπορούν να χρησιμοποιηθούν από τους ανθρώπους για τους δικούς τους σκοπούς, αλλά δεν μπορούν να δημιουργηθούν από αυτούς.

48. ΦΩΤΟΣΥΝΘΕΣΗ

Η δέσμευση φωτεινής ενέργειας και η μετατροπή της σε χημική με τη βοήθεια της χλωροφύλλης των φυτών.

49. ΧΛΩΡΙΔΑ

Το σύνολο των φυτών μιας περιοχής (ή μιας γεωλογικής περιόδου) που θεωρούνται ως είδη.

ΠΗΓΕΣ

- ✓ Καλαϊτζίδη, Δ. & Ψαλλιδά, Β. (1999),
Εγχειρίδιο Παιδαγωγικών Δραστηριοτήτων Περιβαλλοντικής Εκπαίδευσης
ΤΟ ΠΟΤΑΜΙ, Αθήνα: Κριτική.
- ✓ ΚΤΠΕ Καστοριάς (2000),
Οι Δρόμοι του Νερού - Η Λίμνη της Καστοριάς,
ΥΠΕΠΘ-Δήμος Καστοριάς.
- ✓ Ιστότοπος ΚΤΠΕ Κορθίου: kpe-androu@kyk.sch.gr
- ✓ Ιστότοπος: www.buildings.gr/greek/lexicon/lexicon.htm
- ✓ Ιστότοπος: www.prasino.gr/environment/green-house.htm

Κέντρο Περιβαλλοντικής Εκπαίδευσης Κορθίου

© Γιάννης Γιατράκος, ΠΕ19 - Δέσποινα Ζαχαριάδου, ΠΕ03 - Ιωάννα Παπαλεξίου, ΠΕ06
Μέλη Π.Ο. ΚΤΕ Κορθίου, 2005-2006

ΥΠΟΥΡΓΕΙΟ ΕΘΝΙΚΗΣ ΠΑΙΔΕΙΑΣ ΚΑΙ ΘΡΗΣΚΕΥΜΑΤΩΝ
ΕΙΔΙΚΗ ΥΠΗΡΕΣΙΑ ΔΙΑΧΕΙΡΙΣΗΣ ΕΠΕΔΕΚ
ΕΥΡΩΠΑΪΚΗ ΕΝΩΣΗ
ΣΥΓΧΡΗΜΑΤΟΔΟΤΗΣΗ
ΕΥΡΩΠΑΪΚΟ ΚΟΙΝΩΝΙΚΟ ΤΑΜΕΙΟ
ΕΥΡΩΠΑΪΚΟ ΤΑΜΕΙΟ ΠΕΡΙΦΕΡΕΙΑΚΗΣ ΑΝΑΠΤΥΞΗΣ

Η ΠΑΙΔΕΙΑ ΣΤΗΝ ΚΟΡΥΦΗ
Επιχειρησιακό Πρόγραμμα
Εκπαίδευσης και Αρχικής
Επαγγελματικής Κατάρτισης